

Про виконання програми розвитку освіти Миколаївської області за 2017-2020 роки

**Доповідач: Наталія Сокульська,
в.о. директора департаменту освіти і науки
Миколаївської обласної державної адміністрації**

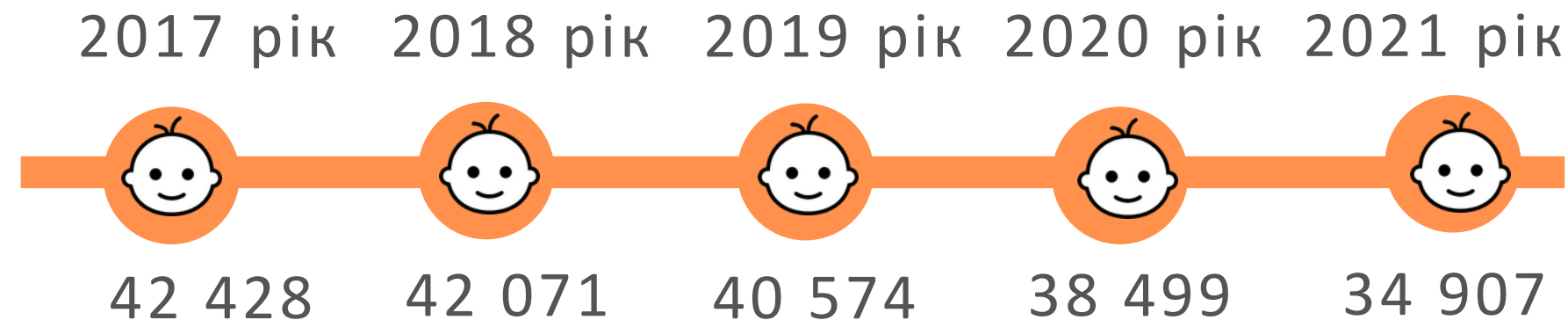
A young child is playing with colorful wooden blocks. The child's face is partially visible in the background, looking down at the blocks. The blocks are stacked in a tower, with colors including red, yellow, green, pink, and blue. The text is overlaid on a semi-transparent white rectangular area.

**Дошкільна та
загальна середня
освіта**

Кількість закладів дошкільної освіти

Кількість дітей у ЗДО

Мережа закладів дошкільної освіти станом на 01.01.2021

Комунальної форми власності територіальних громад

537

Державної форми власності

5

Приватної форми власності

8

Спільної власності територіальних громад області

5

Кількість закладів дошкільної освіти та вихованців у них по районах станом на 01.01.2021

Миколаївський район

206 ЗДО

20 241 дітей

Баштанський район

123 ЗДО

3 812 дітей

Вознесенський район

115 ЗДО

5 714 дітей

Первомайський район

98 ЗДО

4 390 дітей

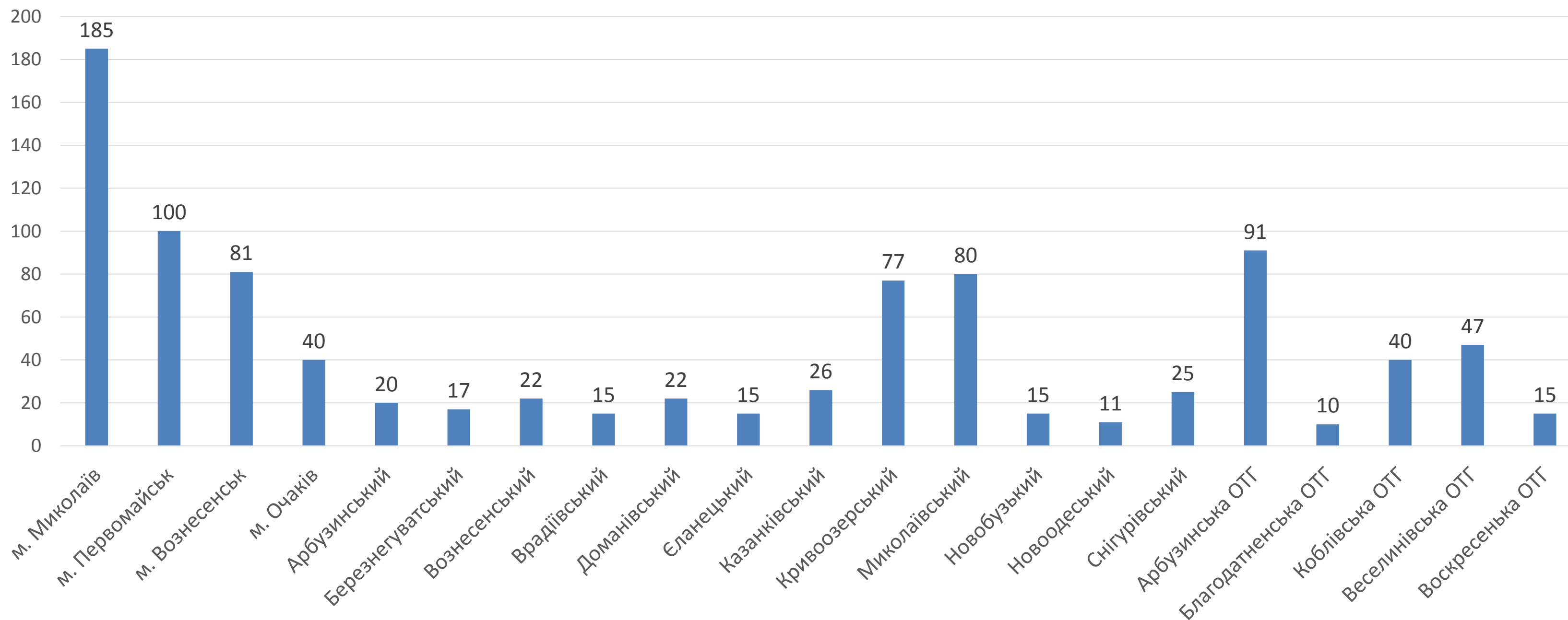
Створено додаткових місць у закладах дошкільної освіти за 2017–2020 роки

2017 рік
398 місць

2018 рік
271 місце

2019 рік
274 місця

2020 рік
85 місць

Охоплення дітей дошкільного віку закладами дошкільної освіти на 01 січня 2021 року

2017 рік

91,3 %

2018 рік

91,8 %

2019 рік

93,5 %

2020 рік

95 %

2021 рік

92,8 %

Миколаївський район

Баштанський район

Охоплення дітей дошкільного віку закладами дошкільної освіти на 01 січня 2021 року

2017 рік

91,3 %

2018 рік

91,8 %

2019 рік

93,5 %

2020 рік

95 %

2021 рік

92,8 %

Вознесенський район

Первомайський район

На 100 місцях у закладах дошкільної освіти

Кількість дітей на 100 місцях у ЗДО

 2017 рік
117 дітей

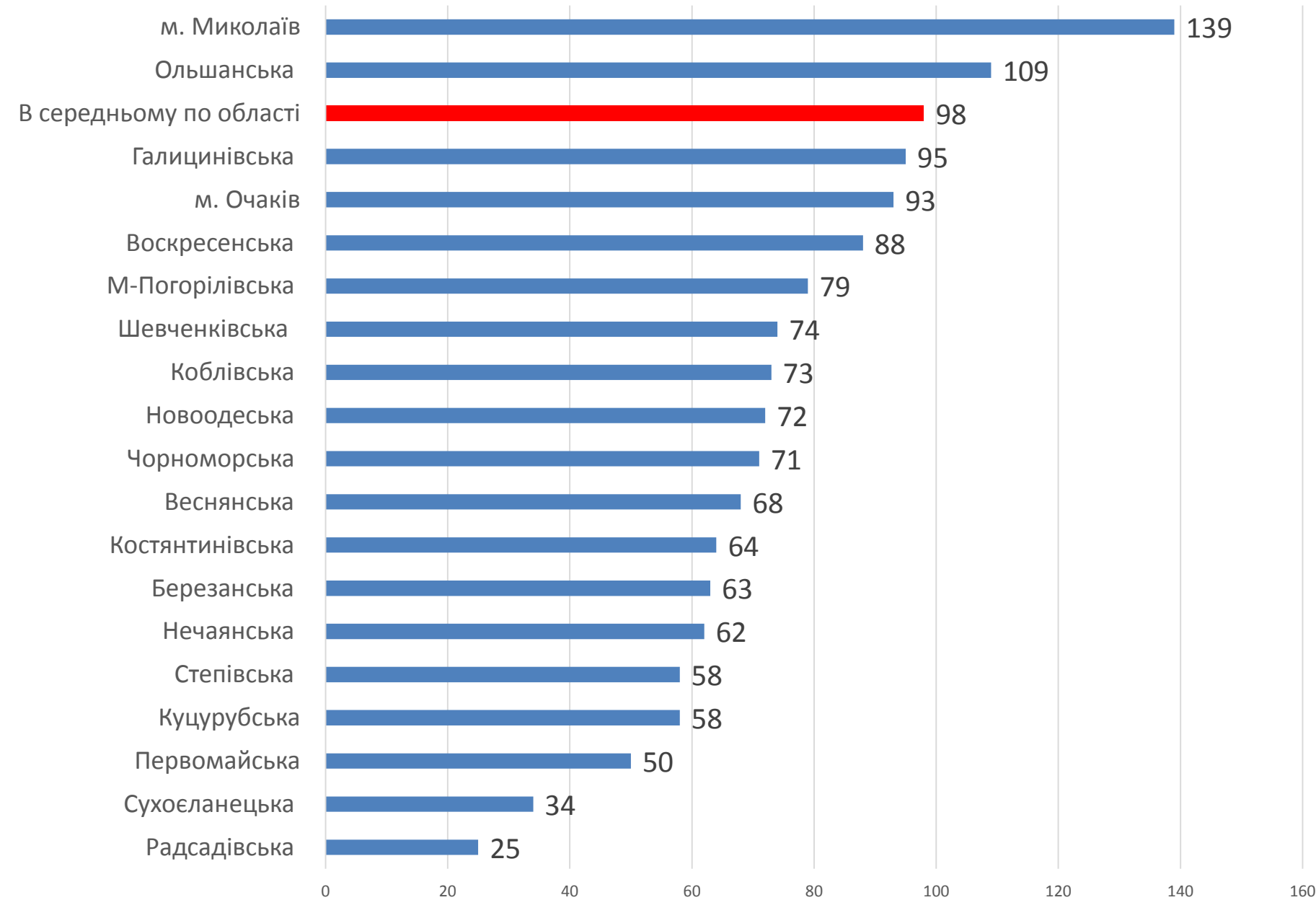
 2018 рік
116 дітей

 2019 рік
111 дітей

 2020 рік
106 дітей

 2021 рік
98 дітей

Миколаївський район

Баштанський район

На 100 місцях у закладах дошкільної освіти

Кількість дітей на 100 місцях у ЗДО

2017 рік
117 дітей

2018 рік
116 дітей

2019 рік
111 дітей

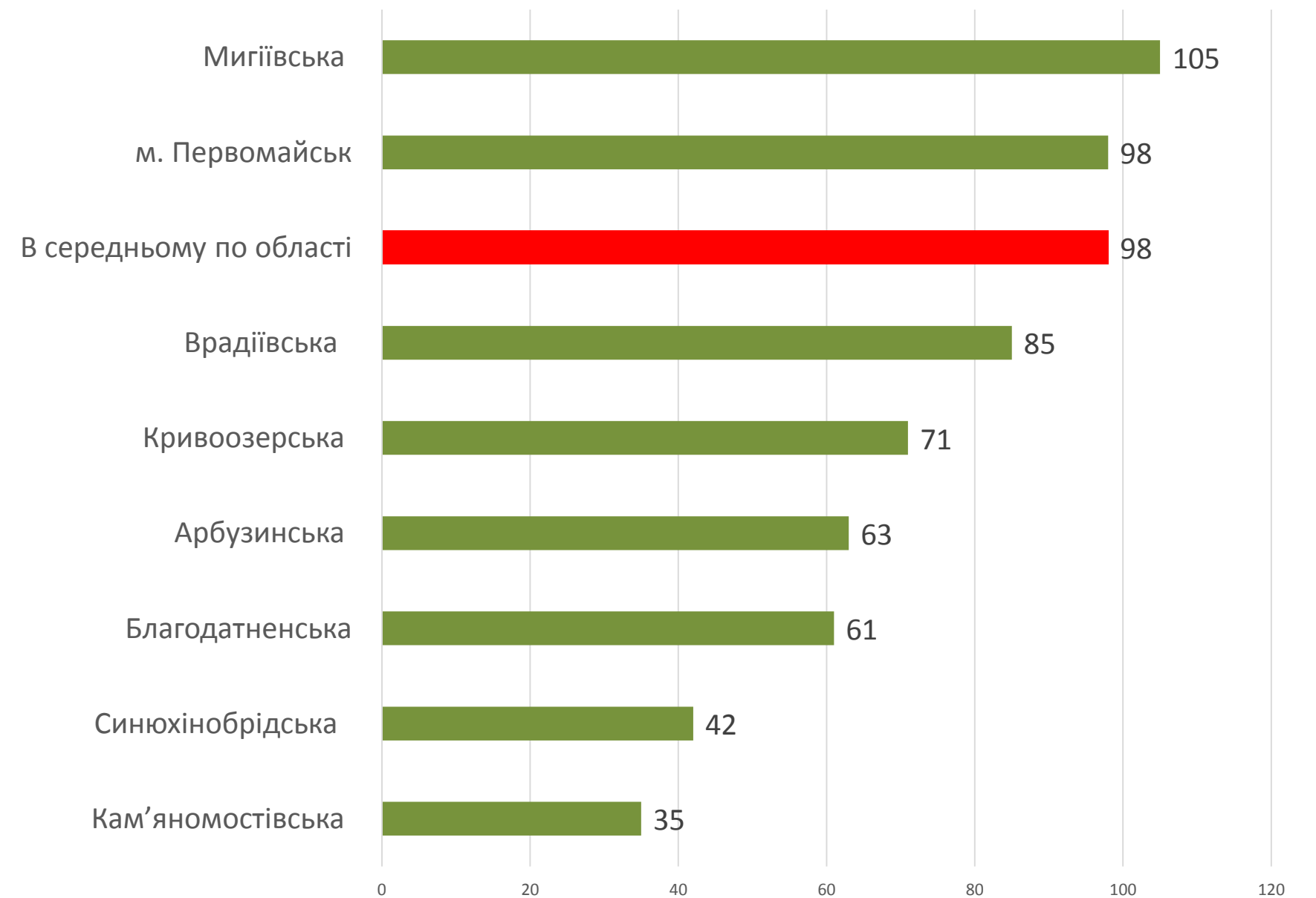
2020 рік
106 дітей

2021 рік
98 дітей

Вознесенський район

Первомайський район

Мережа закладів загальної середньої освіти

2017-2018 н.р.

524 ЗЗСО

113,5 тис. учнів

7 опорних ЗЗСО

2019-2020 н.р.

484 ЗЗСО

119,1 тис. учнів

22 опорні ЗЗСО

2018-2019 н.р.

500 ЗЗСО

116,5 тис. учнів

19 опорних ЗЗСО

2020-2021 н.р.

477 ЗЗСО

119,7 тис. учнів

21 опорний ЗЗСО

Мережа закладів загальної середньої освіти Миколаївської області

2018-2019 н.р.

ЗЗСО I ступеня	<ul style="list-style-type: none"> • 27 закладів • 2 062 учні
ЗЗСО I-II ступенів	<ul style="list-style-type: none"> • 93 заклади • 6 084 учні
ЗЗСО I-III ступенів	<ul style="list-style-type: none"> • 333 заклади • 97 082 учні
ЗЗСО II-III ступенів	<ul style="list-style-type: none"> • 1 заклад • 309 учнів
Ліцеї, гімназії	<ul style="list-style-type: none"> • 23 заклади • 6 593 учні
Вечірні ЗЗСО	<ul style="list-style-type: none"> • 6 закладів • 1 845 учнів
Відомчі ЗЗСО I ступеня	<ul style="list-style-type: none"> • 3 заклади • 345 учнів
Приватні ЗЗСО I-III ступенів	<ul style="list-style-type: none"> • 2 заклади • 207 учнів

<ul style="list-style-type: none">
• 19 опорних закладів
• 7 582 учні
• 44 філії
• 2 051 учень

2019-2020 н.р.

ЗЗСО I ступеня	<ul style="list-style-type: none"> • 26 закладів • 1 978 учнів
ЗЗСО I-II ступенів	<ul style="list-style-type: none"> • 84 заклади • 5 738 учнів
ЗЗСО I-III ступенів	<ul style="list-style-type: none"> • 326 закладів • 98 949 учнів
ЗЗСО II-III ступенів	<ul style="list-style-type: none"> • 1 заклад • 312 учні
Ліцеї, гімназії	<ul style="list-style-type: none"> • 25 закладів • 7 362 учні
Вечірні ЗЗСО	<ul style="list-style-type: none"> • 5 закладів • 1 874 учні
Відомчі ЗЗСО I ступеня	<ul style="list-style-type: none"> • 3 заклади • 327 учнів
Приватні ЗЗСО I-III ступенів	<ul style="list-style-type: none"> • 2 заклади • 196 учнів

<ul style="list-style-type: none">
• 22 опорні заклади
• 8 347 учнів
• 43 філії
• 2 102 учня

Кількість ЗЗСО з малою наповнюваністю

 145 2017-2018 н.р.

 114 2019-2020 н.р.

 119 2018-2019 н.р.

 105 2020-2021 н.р.

99% закладів з малою чисельністю учнів розташовані у сільській місцевості

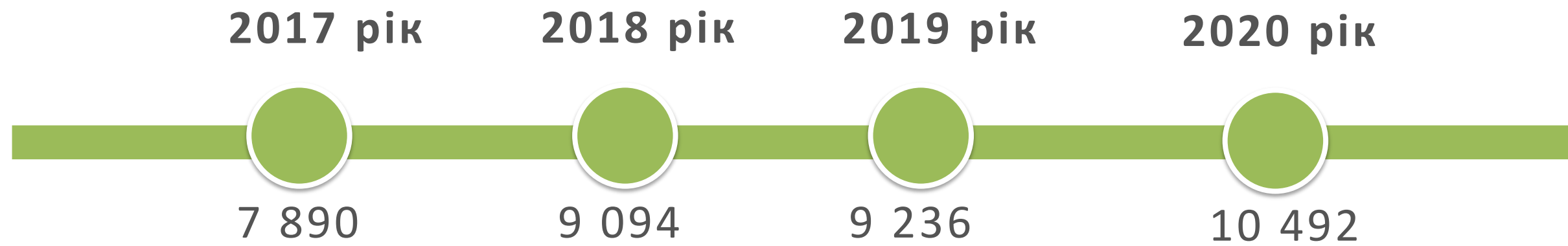
Середня наповнюваність 10-11 класів
сьогоднішніх шкіл I-III ступенів – **16 учнів**

- **23** у міській місцевості
- **9** у сільській

Найменше дітей в середньому в класах

- Казанківський район – 7,6
- Березанський район – 9
- Веселинівський район – 10
- Радсадівська ОТГ – 10

Забезпечення перевезення учнів та дітей дошкільного віку всіма видами транспорту до закладів освіти сільської місцевості

Стан забезпечення перевезенням учнів та дітей дошкільного віку, які того потребують, шкільними автобусами

100 %

Придбання шкільних автобусів (з різних джерел фінансування)

2017 рік	10
2018 рік	12
2019 рік	25
2020 рік	19

ОРГАНІЗАЦІЯ ХАРЧУВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

	2017-2018	2018-2019	2019-2020
	н.р.	н.р.	н.р.
Вартість 1 дітодня	11 грн	13 грн	14,5 грн
Виконання норм харчування	90%	92%	92%
Охоплення гарячим харчуванням 1-11 класів	78%	81%	82%
Охоплення гарячим харчуванням учнів 1-4 класів	92%	94%	94%
Діти з малозабезпечених сімей (по довідках)	100%	100%	100%
Діти-сироти та позб. батьк. піклування	100%	100%	100%
Діти з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних і інклюзивних класах	100%	100%	100%
Діти-переселенці	373	389	414
Діти учасників АТО	1 730	2 741	3 490

У 2020 році здійснено придбання для їдалень (харчоблоків) закладів освіти на загальну суму

14 898 858 грн

Державна субвенція

11 429 200 грн

Співфінансування з місцевих бюджетів

3 469 650 грн

Заклади інституційного догляду та виховання дітей

22 заклади

4 147 дітей

Дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – **296**

Дітей з інвалідністю - **595**

З багатодітних сімей – **1 005**

З малозабезпечених сімей – **392**

З Донецької та Луганської областей – **37**

З автономної республіки Крим – **15**

За станом здоров'я – **1 704**

Відповідно до висновків ІРЦ – **1 231**

Навчаються у спортивних класах шкіл-інтернатів – **104**

Перебувають у СЖО – **228**

У 2020 році заклади освіти області отримали

5 STEM-лабораторій

25 навчальних кабінетів

Покриття WI-FI у 2019-2020 н.р.

370

закладів загальної
середньої освіти області

Забезпечення швидкісним Інтернетом

99% ЗЗСО підключені до Інтернету

88% ЗЗСО мають покриття Wi-Fi

8 ЗЗСО області не мають доступу до Інтернету

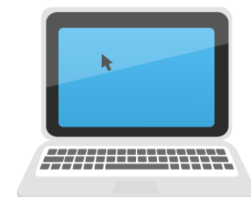
В освітньому процесі заклади використовують

14 441 персональний комп'ютер

790 інтерактивних поверхонь

4 649 ноутбуків, нетбуків, планшетів

Миколаївський ОІППО (2017 рік)

2 комп'ютерні класи

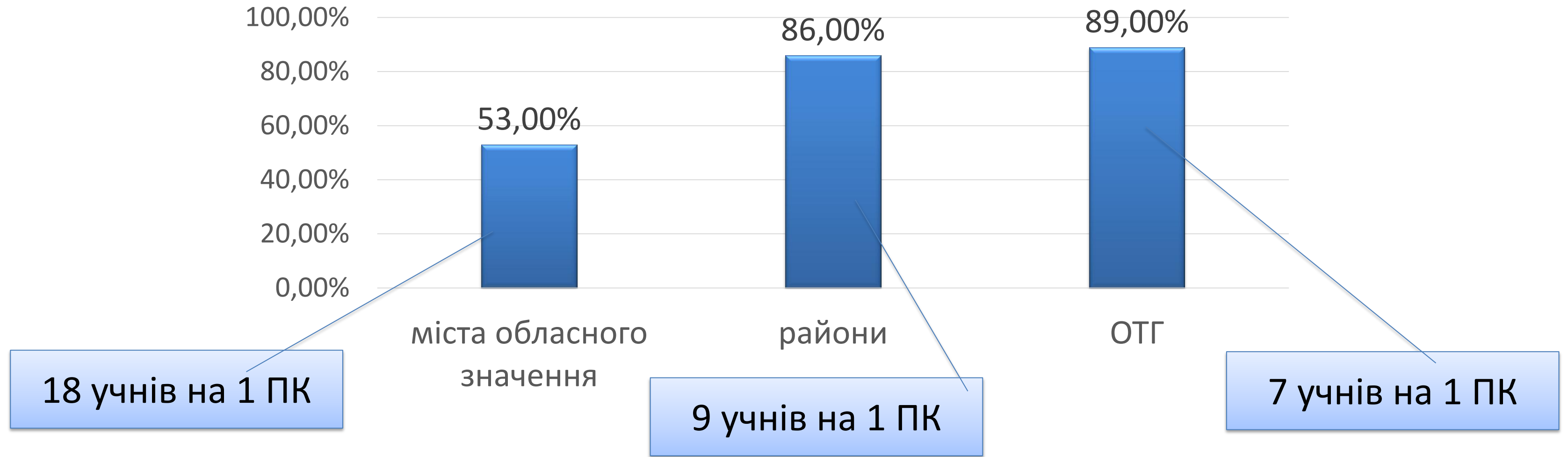
25 персональних комп'ютерів

255,3 тис. грн

Показники забезпечення комп'ютерною технікою у співвідношенні 1/10

У середньому по області забезпеченість закладів загальної середньої освіти комп'ютерною технікою у співвідношенні 1/10

82 % у 2020 році

73 % у 2019 році

A group of children's hands are shown holding a vibrant rainbow ribbon. The hands are of various skin tones, and the ribbon is a bright, multi-colored band. The background is blurred, showing colorful patterns. The text is overlaid on a semi-transparent white box in the center.

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ

Впровадження інклюзії в області

2018-2020 роки

У закладах дошкільної освіти: **240**

У закладах загальної середньої освіти **525**

Забезпечують освітній процес

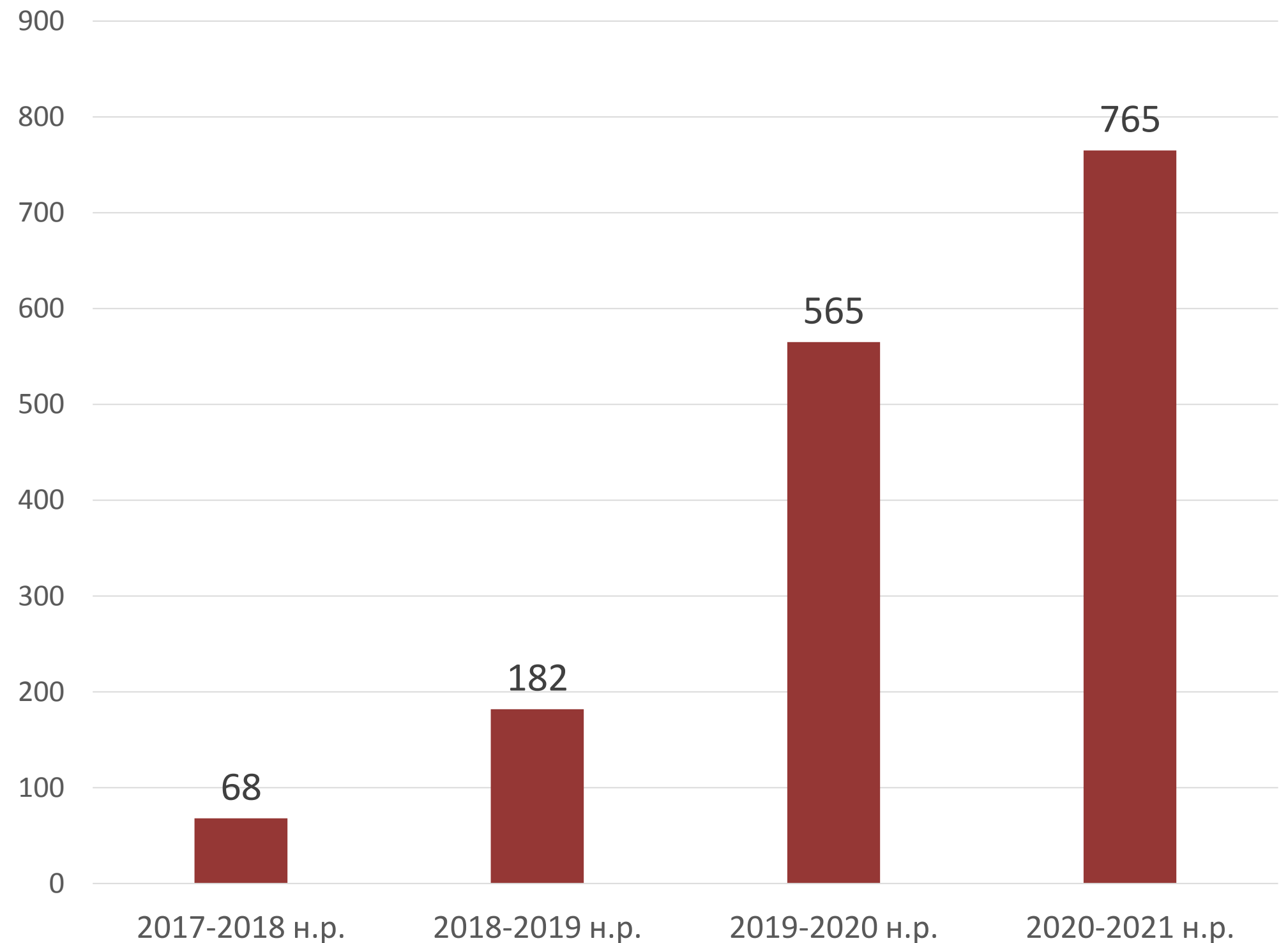
514

асистентів учителів і вихователів:

141 - у закладах дошкільної освіти

373 - у закладах загальної середньої освіти

Кількість дітей з особливими освітніми потребами

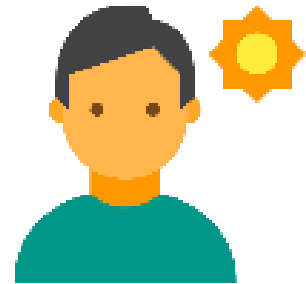

Впровадження інклюзії в області

23 інклюзивно-ресурсних центри

130 педагогічних працівників в ІРЦ

4340 дітей отримали результати комплексної оцінки

Інклюзивні класи та групи:

421

Спеціальні класи:

27

Протягом 2018-2020 рр. підвищили кваліфікацію з питань інклюзивного навчання

879 осіб

2019 року з обласного бюджету придбано корекційне обладнання для

- **19** інклюзивно-ресурсних центрів
- **25** ресурсних кімнат

Придбано 4 спеціальні автомобілі «Мобільні інклюзивно-ресурсні центри»:

- м. Южноукраїнськ,
- Ольшанська ОТГ,
- Баштанська ОТГ,
- Снігурівський р-н

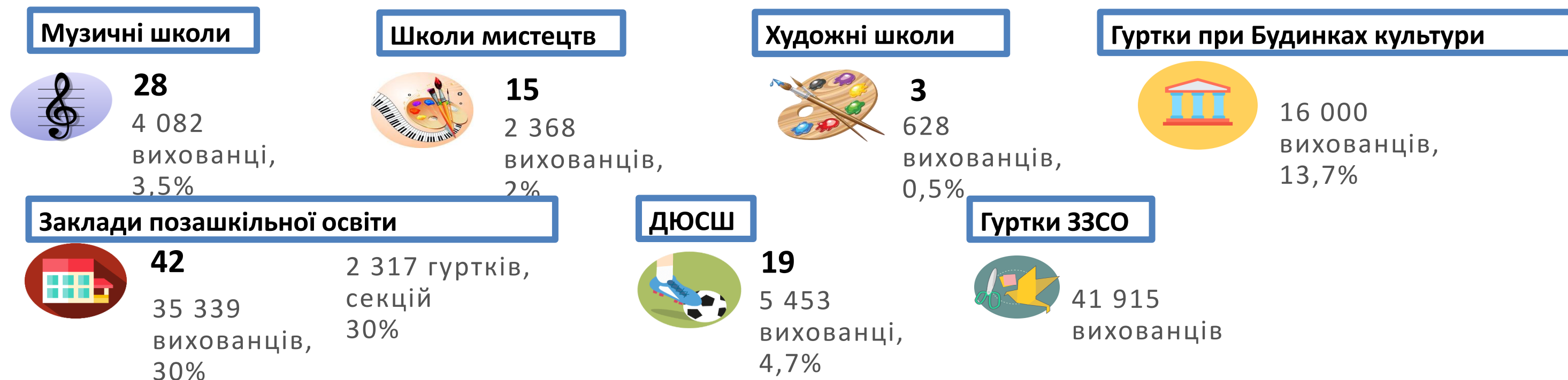
A hand holding a green pen is positioned over a white grid pattern. In the foreground, a clear petri dish contains several small, colorful beads in shades of red, blue, and yellow. The background is slightly blurred, showing the grid and the hand.

Позашкільна освіта

Позашкільна освіта 2017-2020 роки

	2017	2018	2019	2020
Кількість закладів позашкільної освіти	40	41	41	42
Кількість гуртків	2 452	2 374	2 317	2 227
Кількість вихованців	36 537	36 575	35 339	33 339

Щороку позашкільною освітою в різних закладах освіти охоплено ~ **91 % учнів**

Результативність закладів позашкільної освіти 2017-2020 роки

	2017		2018		2019		2020	
	заходи	переможці	заходи	переможці	заходи	переможці	заходи	переможці
 науково-технічний напрям	24	107	24	89	23	94	12	47
 туристсько-краєзнавчий напрям	24	248	23	195	26	289	7	144
 дослідницько-експериментальний напрям	1	3	1	6	1	10	1	9
 військово-патріотичний напрям	2	10	3	20	4	19	1	32
 еколого-натуралістичний напрям	19	93	19	93	19	106	18	213
 художньо-естетичний напрям	22	354	19	286	24	285	24	392

Усеукраїнські заходи

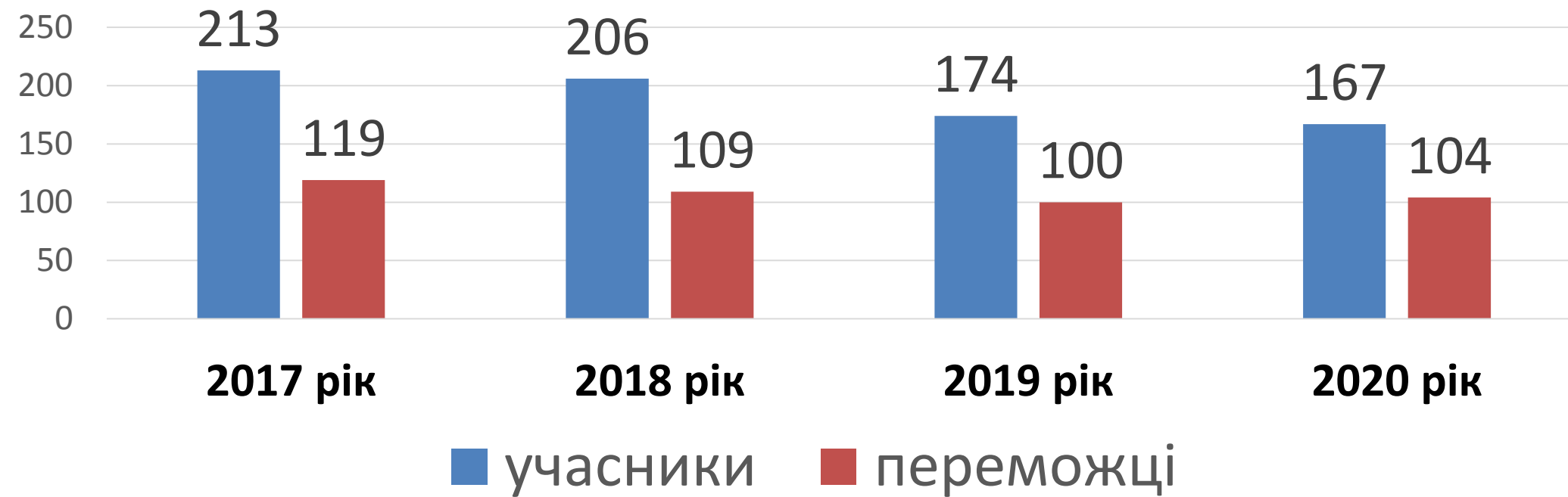
341

Переможців

3 244

Конкурс-захист науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН

II етап (обласний)

Разом
760 учасників
432 переможці

III етап (всеукраїнський)

Разом
128 учасників
58 переможців

Професійна

(професійно-технічна)

ОСВІТА

Мережа закладів професійної (професійно-технічної) освіти Миколаївської області 2020 рік

Контингент: **9 560** осіб

28 закладів:

- 2 ПТУ
- 21 професійний ліцей (та 2 філії)
- 4 ВПУ
- 1 навчальний центр при кримінально-виконавчій установі закритого типу

Кількість професій, за якими здійснюється
підготовка робітничих кадрів

118 професій:

- 63 % інтегровані
- 7 % технологічно складні
- 30 % монопрофесії

За галузевим спрямуванням:

• 12 с/г спрямування

• 11 для промисловості

• 2 для сфери громадського харчування

• 2 для сфери послуг

Виконання обсягів регіонального замовлення

2017 рік

4 357 осіб

87,19 %

2018 рік

4 219 осіб

82,48 %

2019 рік

4 249 осіб

84,37 %

2020 рік

5 091 особа

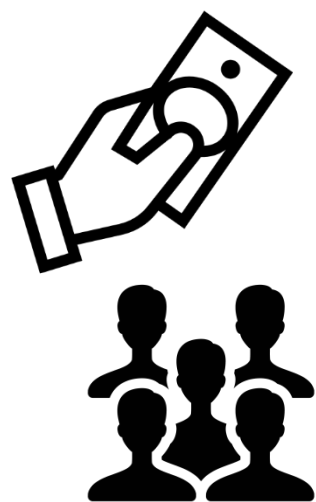
86,39 %

Стипендія голови Миколаївської обласної державної адміністрації, Миколаївської обласної ради

Щороку **6 студентам** закладів вищої освіти та **3 учням** закладів професійної (професійно-технічної) освіти було призначено стипендії

- здобувачам професійної (професійно-технічної) освіти – **3 особи** по **1125 грн** (щомісяця)
- здобувачам фахової передвищої освіти – **3 особи** по **1125 грн** (щомісяця)
- здобувачам вищої освіти – **3 особи** по **1500 грн** (щомісяця)

Протягом 2017-2020 років

загальна сума стипендій **648 тис. грн**

профінансовано **513 тис. грн**

виплачено стипендії **36 здобувачам освіти**

Створення навчально-практичних центрів

2016–2020 роки

2016-2017 роки

2 НПЦ з професії «Швачка.
Кравець. Закрійник»

Обладнання (660 тис. грн)

на базі Державних навчальних закладів
«Миколаївське вище професійне училище
технологій та дизайну» та «Первомайський
професійний промисловий ліцей»

2018 рік

3 НПЦ за напрямками
«Електрозварювальні кваліфікації»
та «Електротехнічні кваліфікації»

Обладнання (5 млн 330 тис. грн)

на базі Державного навчального закладу
«Южноукраїнський професійний ліцей»,
Миколаївського професійного машинобудівного
ліцею та Вищого професійного училища
суднобудування м. Миколаєва

2019 рік

1 НПЦ за слюсарним напрямом

Обладнання (266 тис. грн)

на базі Миколаївського професійного
машинобудівного ліцею

Центри професійної досконалості у межах європейської програми «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України»

Розроблення проєкту стратегічного
плану розвитку мережі ЗПТО
Миколаївської області
на 2021-2027 роки

Закупівля
нового обладнання

Підвищення
кваліфікації майстрів та
викладачів

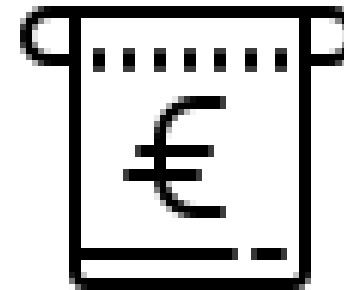
Розробка
нових навчальних
програм та стандартів
для учнів

Вищого професійного
училища № 21
м. Миколаєва

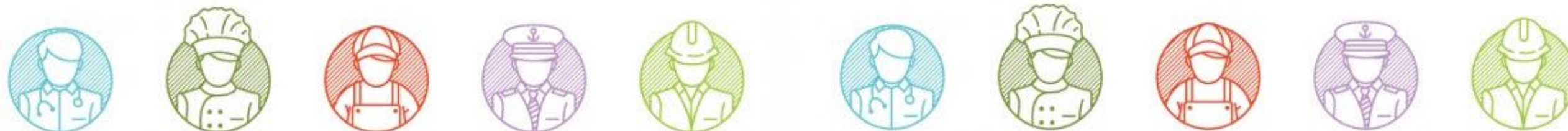
Новоодеського
професійного аграрного
ліцею

Державного
навчального закладу
«Южноукраїнський
професійний ліцей»

Миколаївська область отримає

**від 3 до
7 млн. €**

Кадрове забезпечення

Кількість педагогів

~ **20 000**

з них у ЗЗСО

понад 11 000

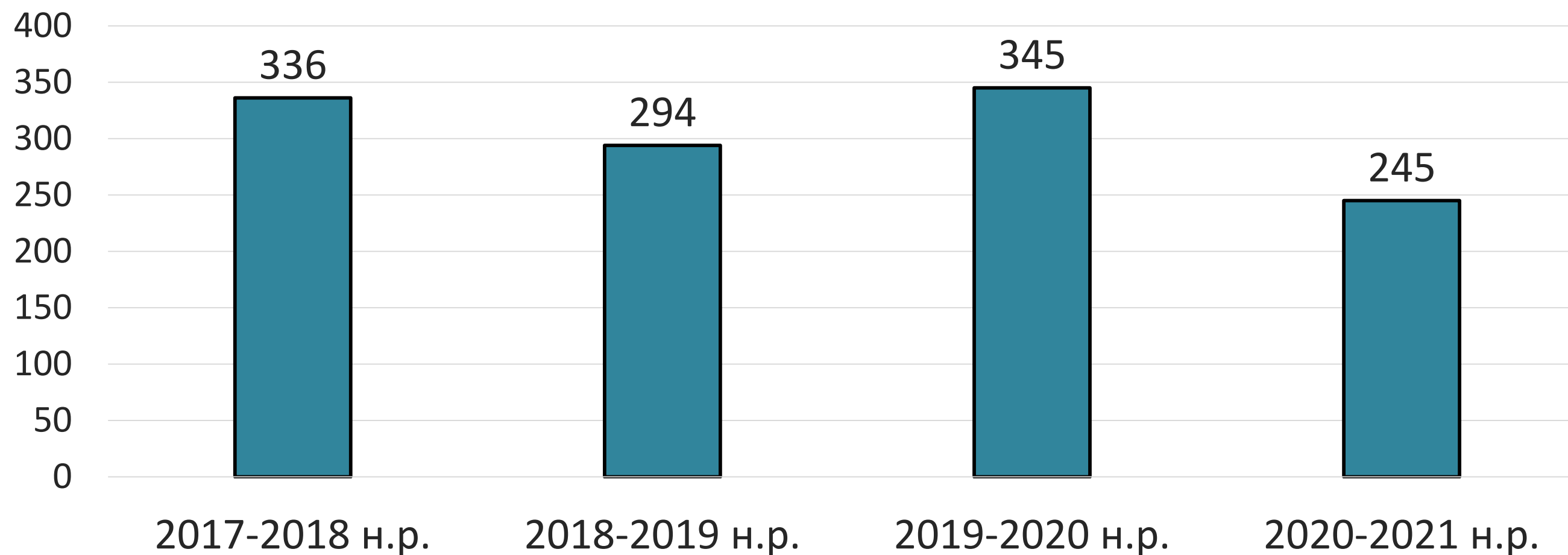
Якісний склад

- 91,5%** вища освіта
- 32,3%** звання «Учитель-методист» та «Старший учитель»
- 65 %** вища та перша кваліфікаційні категорії

Найвищий відсоток педагогів пенсійного віку

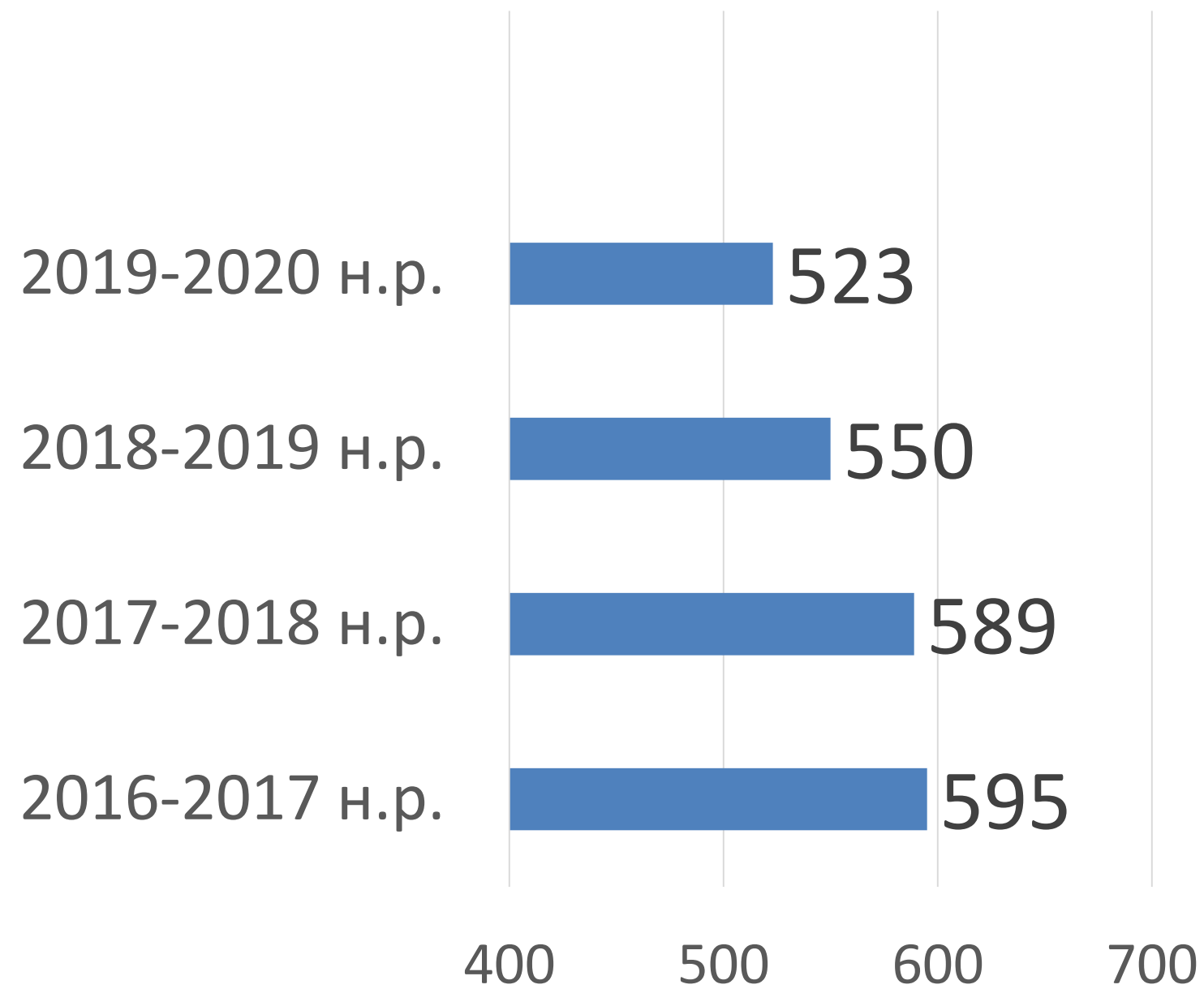
Веселинівський р-н	20,4 %	Березанська селищна ОТГ	21 %
Вознесенський р-н	21 %	Нечаянська сільська ОТГ	21 %
Очаківський р-н	21 %	Веснянська сільська ОТГ	24 %
Березнегуватський р-н	22,7%	Радсадівська сільська ОТГ	25 %
		Володимирська сільська ОТГ	26,3 %
		Воскресенська селищна ОТГ	29 %

Прогнозована кількість вакансій

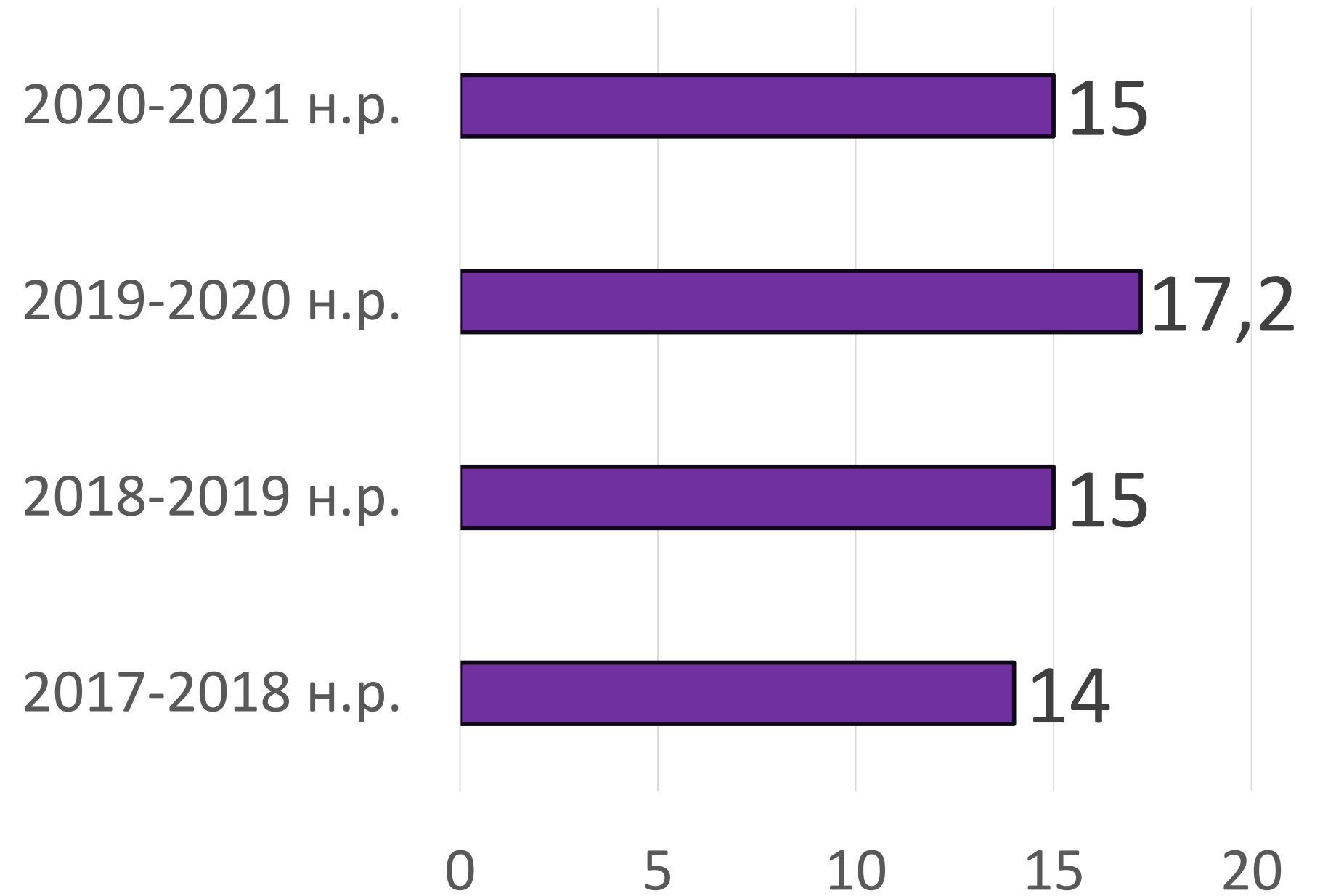

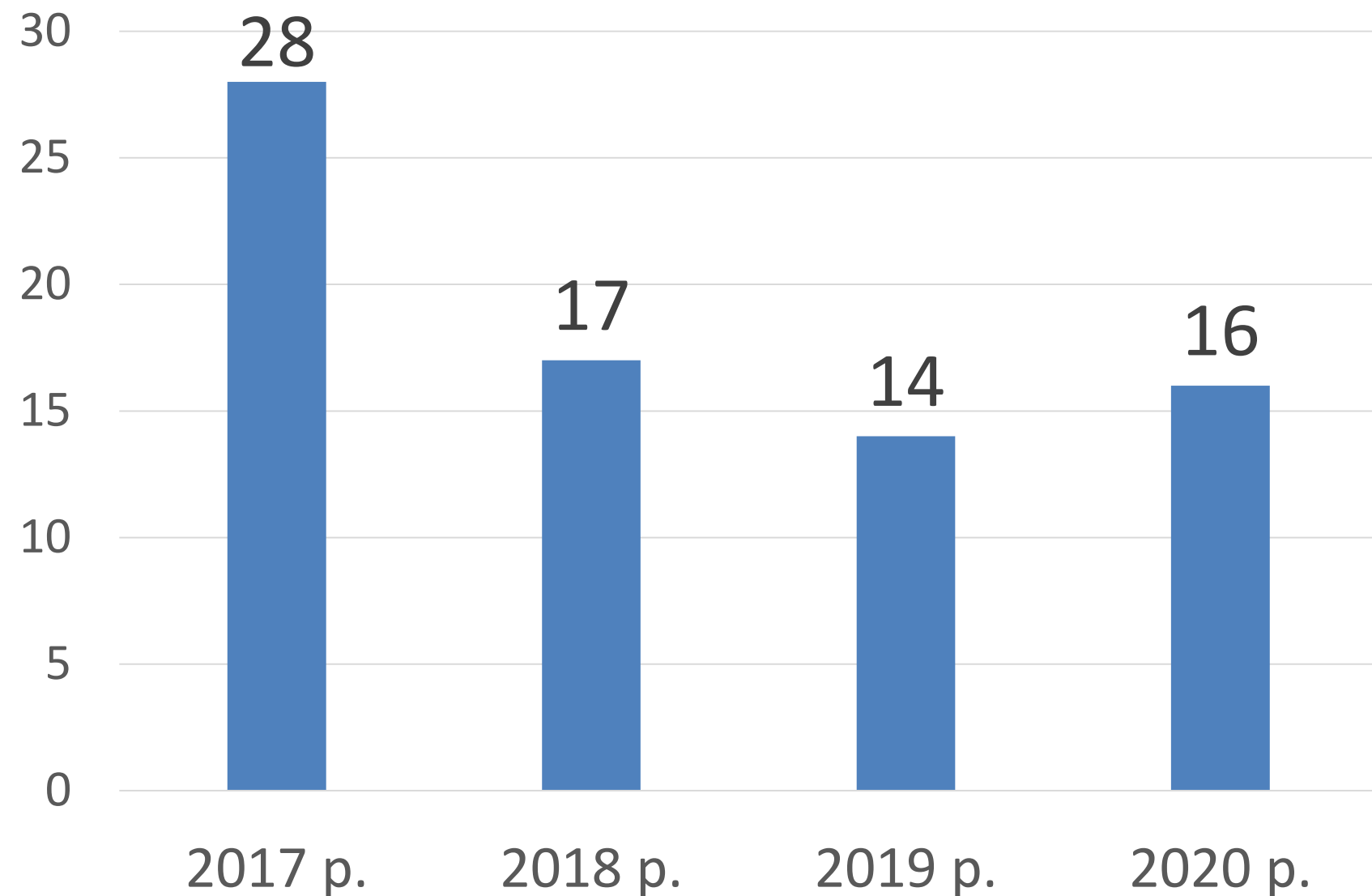
Плинність педагогічних кадрів

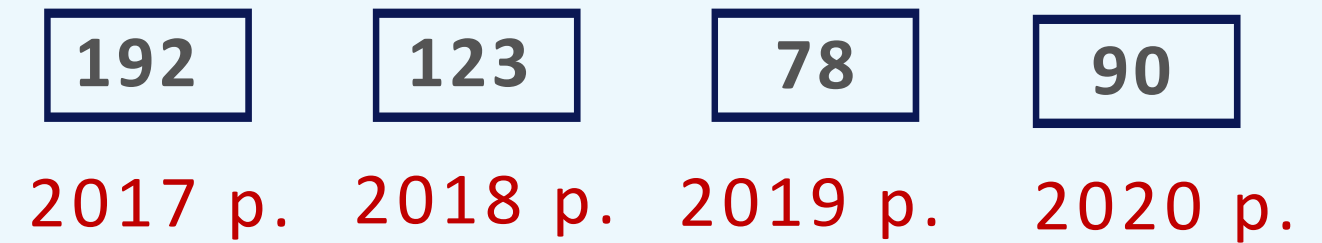
Відсоток педагогів пенсійного віку

Кількість випускників, що уклали угоди на працевлаштування та отримали адресну грошову допомогу

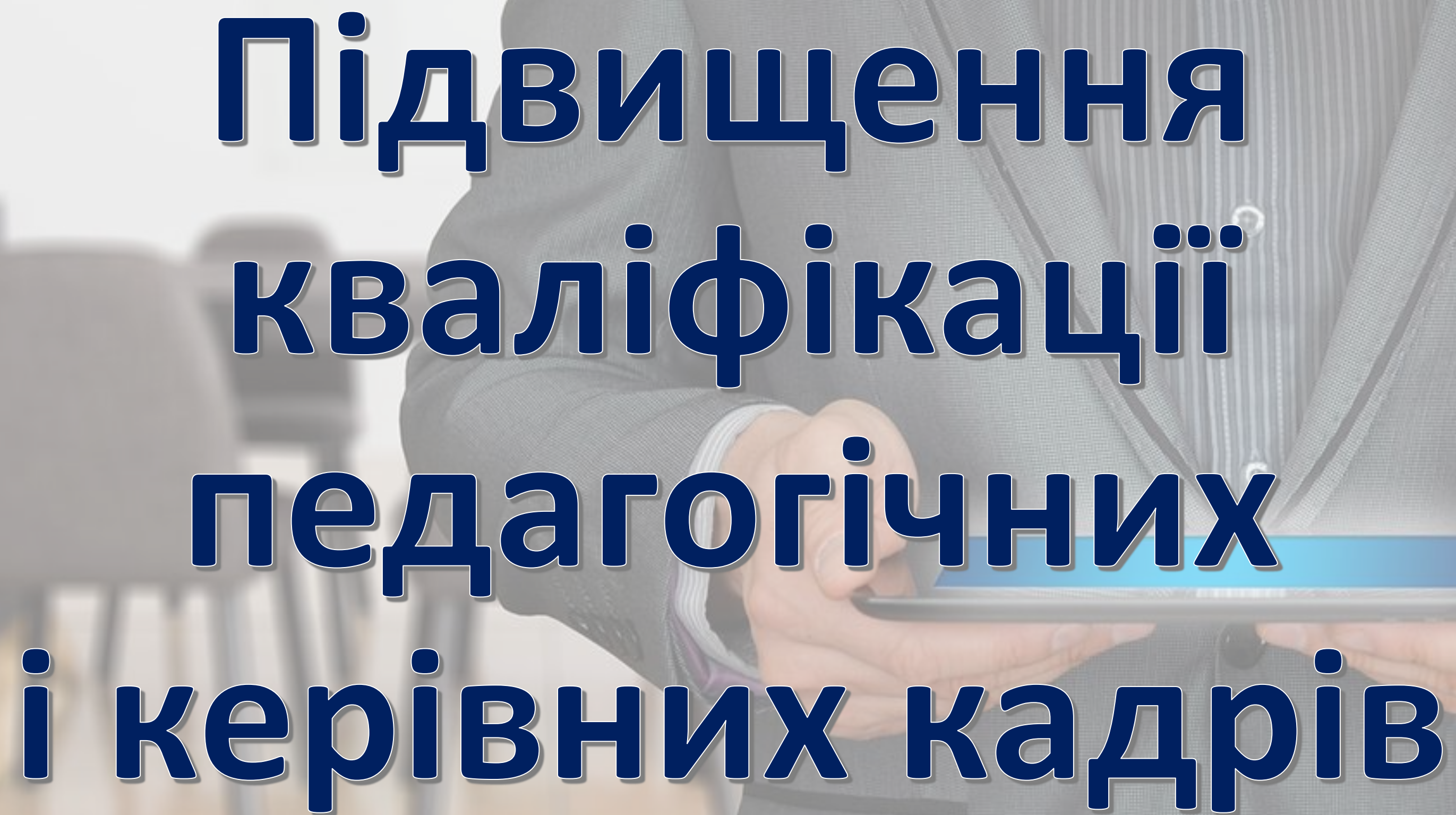

Працевлаштування молодих спеціалістів

Відповідно до розпорядження голови облдержадміністрації молодим спеціалістам виплачено **додаткову одноразову** грошову допомогу при першому працевлаштуванні у заклади освіти сільської місцевості:

**Підвищення
кваліфікації
педагогічних
і керівних кадрів**

Різними формами підвищення кваліфікації охоплено

2017 рік

~ 10 тис. осіб

2018 рік

~ 11 тис. осіб

2019 рік

~ 11,5 тис. осіб

2020 рік

~ 12,5 тис. осіб

Підготовка педагогів до роботи в умовах Нової української школи

2018 рік

3 599 осіб

2019 рік

5 120 осіб

2020 рік*

990 осіб

*у 2020 році кошти субвенції на підготовку педагогів до роботи в умовах Нової української школи

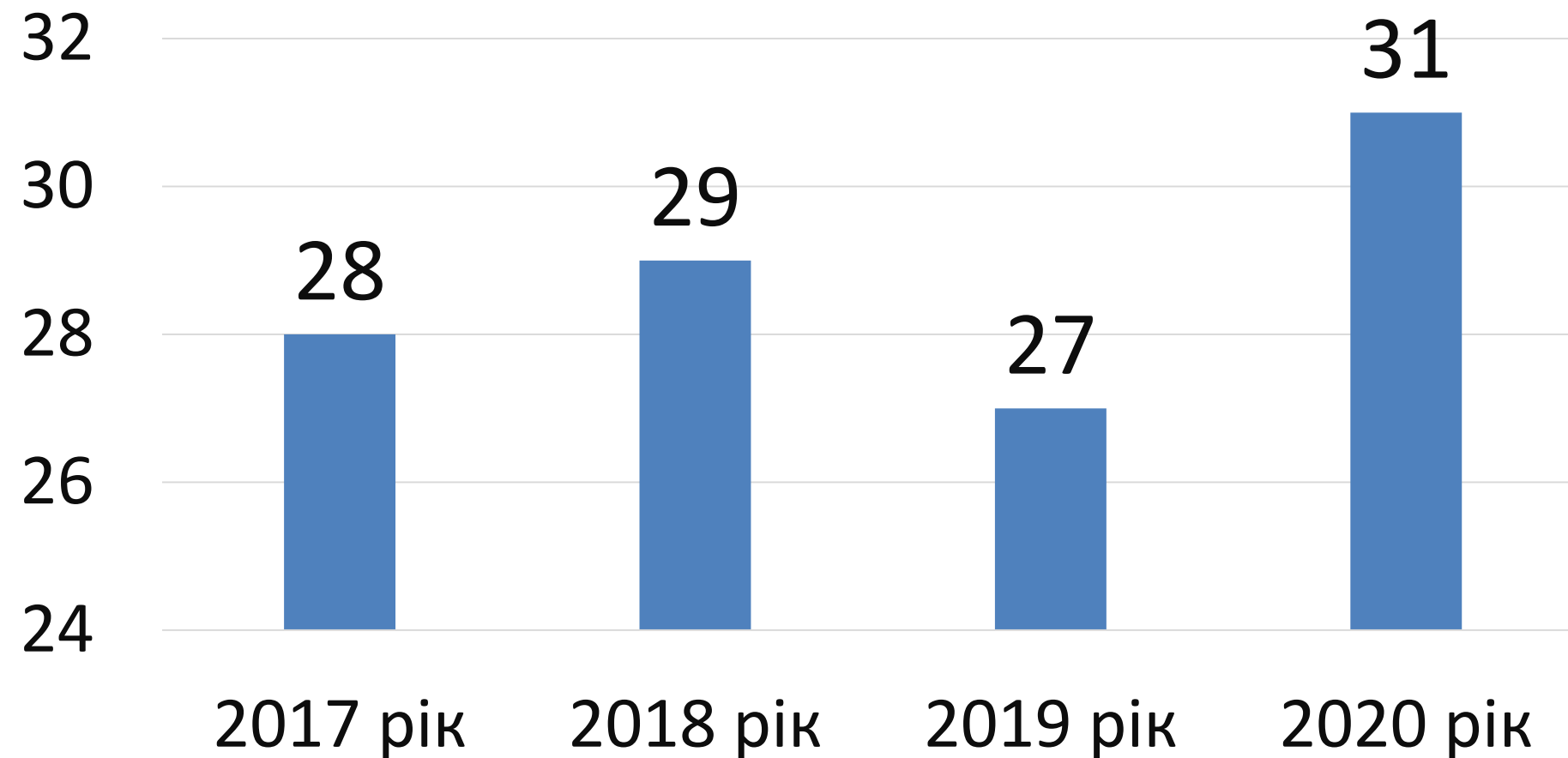
не виділялися

Всеукраїнський конкурс «Учитель року»

Грошова винагорода

Учасники II (обласного) туру

2017 рік

35 тис. грн

2018 рік

48 тис. грн

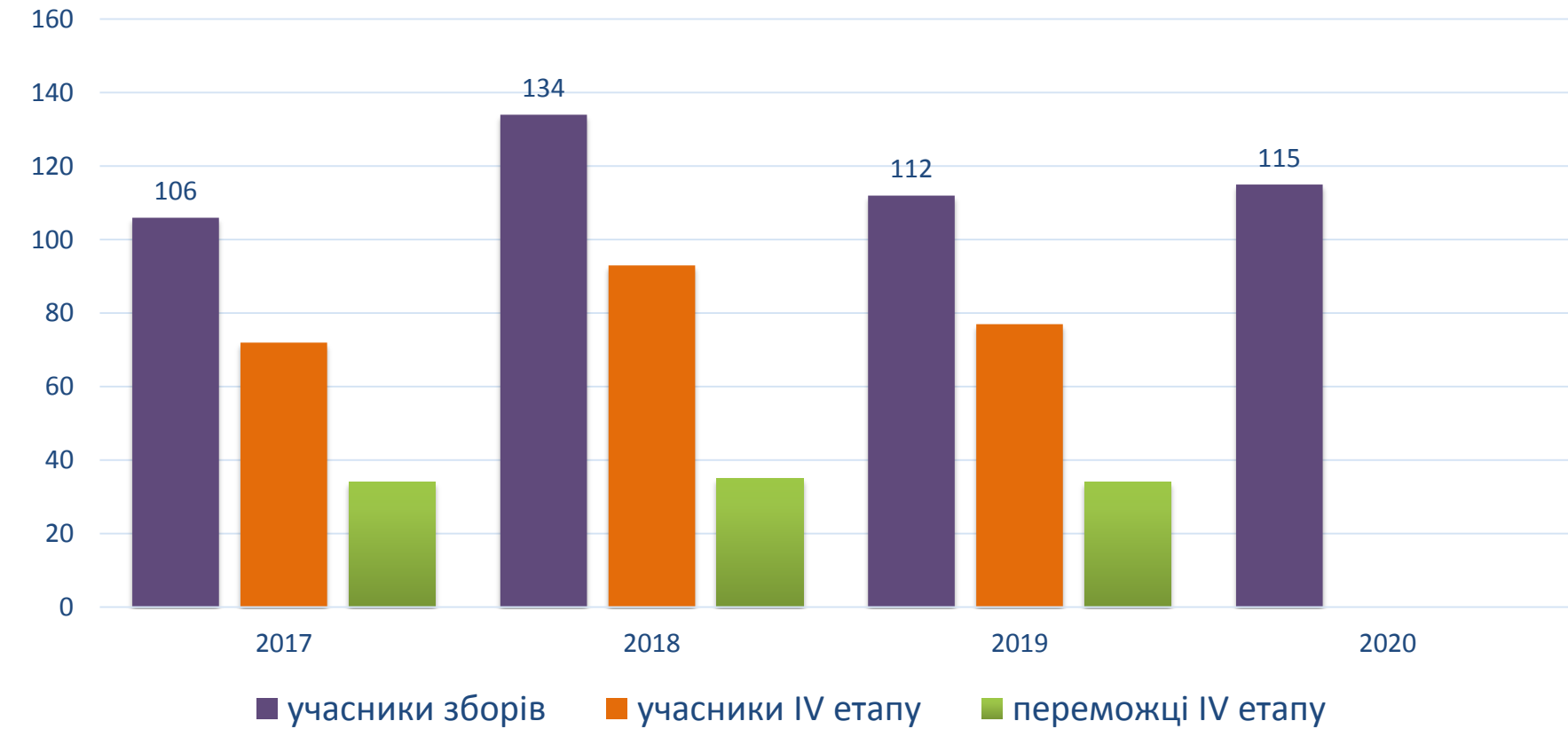
2019 рік

48 тис. грн

2020 рік

60 тис. грн

Всеукраїнські учнівські олімпіади

На базі закладів освіти Миколаївської області проведено **IV (фінальний) етап** Всеукраїнської учнівської олімпіади з

- інформатики (2018 рік),
- географії (2019 рік)

Витрати на проведення III етапу та участь у IV етапі олімпіад

2017 рік

187,9 тис. грн

2019 рік

221,1 тис. грн

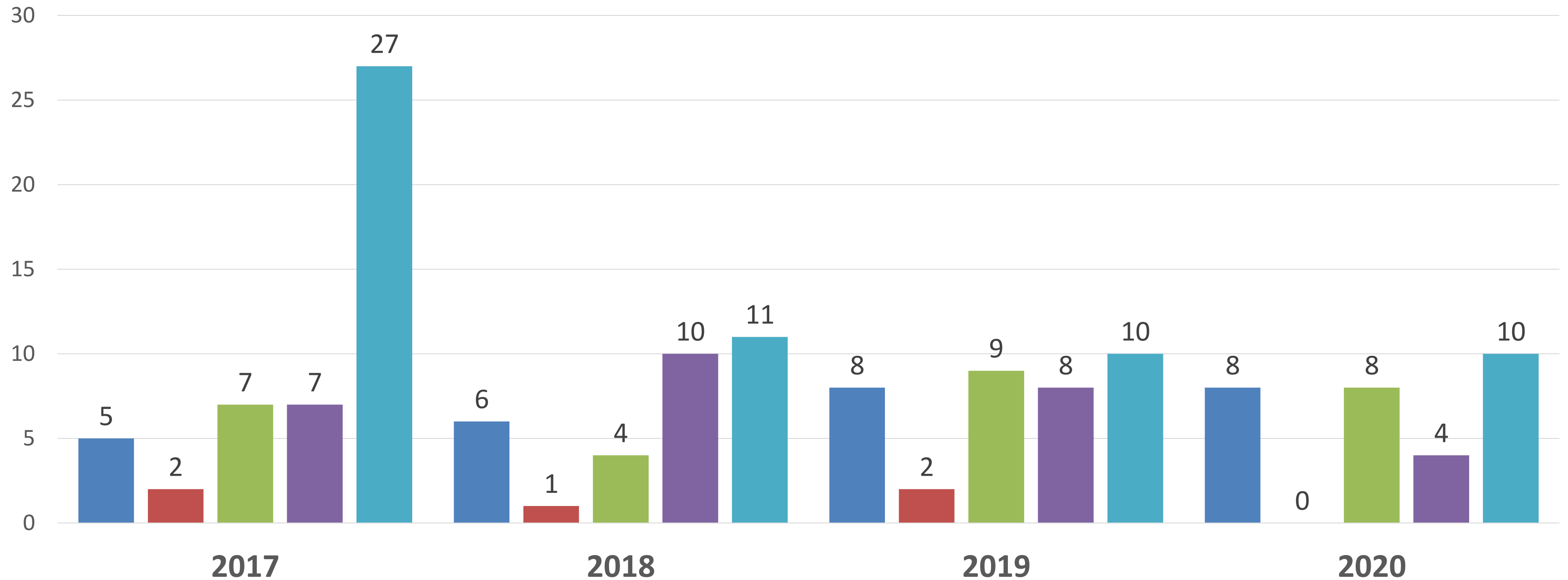
2018 рік

265,4 тис. грн

2020 рік

219,5 тис. грн

Інноваційна діяльність Миколаївського ОІППО

- Всеукраїнські експерименти
- Міжнародні програми і проекти
- Регіональні програми і проекти

- Регіональні дослідно-експериментальні роботи
- Всеукраїнські програми і проекти

Виконання Програми розвитку освіти Миколаївської області на 2017–2020 роки

Видатки	Затверджено	Використано	% використання
Стипендії голови облдержадміністрації	513 000,00	513 000,00	100,0%
Премії переможцям Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України.	574 000,00	366 000,00	63,8%
Придбання шкільних автобусів	38 740 524,00	37 989 940,00	98,1%
Доступ до підручників, навчально-методичних посібників в електронному вигляді	22 000 000,00	15 980 000,00	72,6%
Одноразова грошова допомога при першому працевлаштуванні у сільській місцевості	1 171 000,00	309 159,00	26,4%
Оновлення матеріально-технічної бази та упровадження енергозберігаючих технологій в опорних школах	20 000 000,00	19 991 809,80	100,0%
Забезпечення освітніми послугами дітей з особливими потребами у закладах освіти	17 000 000,00	16 395 956,54	96,4%
Державне та регіональне замовлення на підготовку фахівців і робітничих кадрів	6 893 707,00	6 893 707,00	100,0%
РАЗОМ	106 892 231,00	98 439 572,34	92,1%

Видатки	2017 рік		2018 рік		2019 рік		2020 рік	
	затверджено	використано	затверджено	використано	затверджено	використано	затверджено	використано
2	5		6					
Виплата стипендії голови облдержадміністрації учням професійно-технічних та студентам вищих навчальних закладів	108 000,00	108 000,00	135 000,00	135 000,00	135 000,00	135 000,00	135 000,00	135 000,00
Премії переможцям Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України.	125 000,00	116 000,00	125 000,00	125 000,00	154 000,00	125 000,00	170 000,00	0,00
Придбання шкільних автобусів для перевезення дітей, які проживають в сільській місцевості	2 740 524,00	2 100 000,00			25 000 000,00	25 000 000,00	11 000 000,00	10 889 940,00
Забезпечення доступом до використання підручників, навчально-методичних посібників в електронному вигляді учням загальноосвітніх навчальних закладів Миколаївської області	6 000 000,00	0,00	6 000 000,00	6 000 000,00	10 000 000,00	9 980 000,00		
Надання додаткової одноразової грошової допомоги при першому працевлаштуванні у сільській місцевості випускників вищих навчальних закладів державної та комунальної форми власності	360 000,00	134 400,00	360 000,00	63 393,00	331 000,00	54 180,00	120 000,00	57 186,00

Видатки	2017 рік		2018 рік		2019 рік		2020 рік	
	затверджено	використано	затверджено	використано	затверджено	використано	затверджено	використано
2	5			6				
Надання додаткової одноразової грошової допомоги при першому працевлаштуванні у сільській місцевості випускників вищих навчальних закладів державної та комунальної форми власності	360 000,00	134 400,00	360 000,00	63 393,00	331 000,00	54 180,00	120 000,00	57 186,00
Оновлення матеріально-технічної бази та упровадження енергозберігаючих технологій в опорних школах, надання фінансової підтримки загальноосвітнім навчальним закладам області, які беруть участь у пілотних проектах, таких, як новий освітній простір, нова українська школа.	2 500 000,00	2 499 812,25	17 500 000,00	17 491 997,55				
Створення умов у разі потреби для забезпечення освітніми послугами дітей з особливими потребами у закладах освіти (загальної середньої, позашкільної та професійної (професійно-технічної) області та придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку, обладнання (у тому числі меблі), дидактичного матеріалу, особливих наочних посібників для обласного ресурсного центру інклюзивної освіти, інклюзивно-ресурсних центрів			7 000 000,00	6 983 616,54	10 000 000,00	9 412 340,00		
Формування державного та регіонального замовлення на підготовку фахівців і робітничих кадрів					1 880 000,00	1 880 000,00	5 013 707,00	5 013 707,00

**Пріоритети
розвитку освіти
Миколаївської області**

Розвиток мережі закладів дошкільної освіти з урахуванням демографічного стану; забезпечення місцями дітей у дитячих садках; максимальне охоплення дітей від 3 до 6 (7) років дошкільною освітою

1

Формування спроможної мережі закладів освіти з метою створення необхідних умов для надання учням якісної освіти шляхом ефективного використання матеріально-технічних, кадрових, фінансових та управлінських ресурсів шкіл з урахуванням реальних умов

2

Забезпечення якісної і доступної позашкільної освіти шляхом збереження мережі закладів позашкільної освіти, створення інноваційного освітнього середовища, здійснення індивідуально-компетентнісного підходу до виховання дітей і молоді як основних замовників позашкільної освіти, розширення мережі гуртків сучасного профілю

3

Надання спеціальних освітніх і фахових послуг дітям з особливими освітніми потребами

4

Модернізація освітнього середовища закладів освіти

5

Модернізація системи підвищення кваліфікації педагогічних і керівних кадрів, урахуваючи вимоги Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту»

6

Залучення випускників сільських шкіл до участі у конкурсі на першочергове зарахування до закладів вищої педагогічної освіти за державним замовленням

7

Розроблення та затвердження Стратегічного плану розвитку мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти Миколаївської області на 2021-2027 роки

8

Популяризація професійної (професійно-технічної) освіти серед молоді, учнів, дорослих, планування професійного розвитку та кар'єри

9

Підтримка обдарованої молоді Миколаївщини

10

Реалізація проєкту «EU4Skills»: Кращі навички для сучасної України»

11

Забезпечення якісної та доступної професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти

12

Сприяння укладанню додаткових угод з молодими спеціалістами педагогічних спеціальностей на працевлаштування та отримання адресної грошової допомоги

13